జి. సి. యస్. గోల్డ్ మెడల్
సిన్ లోలకులు

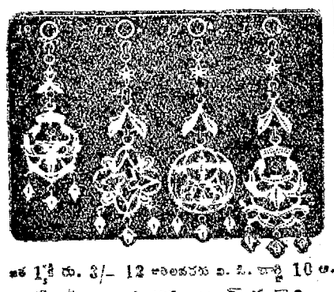

జత 1½ కి రు. 3/- 12 అలవరకు ఒ. పి. క్రింద 10 అ. జి. సి. వాచిలింగప్ అండ్ కంపెనీ, 280. బజార్ స్ట్రీట్, పాయింట్, మద్రాసు.
ఏజంట్లు—[illegible] నిర్మల్ బ్రదర్సు, [illegible], జిల్లా.

నెరసిన వెంట్రుకలు
పోగొట్టుకొనుడు
అమెరికన్ హెర్బల్ యింగ్ (రిజిస్టర్డు)

[illegible] 10 నుండి 20 రోజులలో పైన పేర్కొన్న రంగు వెంట్రుకలకు తిరిగి వెంట్రుకలు వస్తాయి. ఇది [illegible] ప్రాణాంతకం కాదు. ఇదివరకే వాడినవారు [illegible] వాడవలసి వస్తుంది. పెద్ద సీసా రు 2½-/లు, చిన్నసీసా రు 2/- మాత్రమే. [illegible] ఉపయోగించండి. పెద్ద సీసా రు 2½-/లు, చిన్నసీసా రు 2/- మాత్రమే. [illegible] ఉపయోగించండి. పెద్ద సీసా రు 2½-/లు, చిన్నసీసా రు 2/- మాత్రమే. [illegible] ఉపయోగించండి.
ఏజంట్లు:—అప్పా అండ్ కో,
286, హైదాబాదుగోడ్డు, మద్రాసు.
పోకిట్లు:—సి. [illegible] సేతి, 2, బందర్ వీధి, మద్రాసు, న్యూ స్ట్రీట్, తిరువత్తి.

ఆతంకనిగ్రహ మాత్రలు
సేవించి మీ యావ్వనమును, సత్తువను, జీవశక్తిని కాపాడుకొనుడు.
అర్థకాబ్దముకు మించి ప్రఖ్యాతిబడసిన ప్రత్యక్షమైన బలవర్ధకౌషధము.
[illegible] రు. 1-0-0.
ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మసీ
26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
ఏజెంట్లు:—[illegible] మెడికల్ స్టోర్సు, [illegible] వారు. రాధాకృష్ణ మెడికల్ స్టోర్సు, ఏలూరు. ఆనంద ఫార్మసీ, సునీలపట్టణము. ఆర్. వి. ఎస్. కళ్ళు, బుక్ సెల్లరు, రాజమండ్రి.

క్రొత్త జీవితము
అతిమూత్ర వ్యాధుల నుండి విముక్తి

అతిమూత్రవ్యాధిని పోగొట్టు యీ క్రొత్త విధానమువల్ల సంవత్సరములకొలదిగా అనుభవించిన బాధను మర్చిపోదురు. దయచేసి మెటికా, 30 శతాబ్దపుగొప్ప పరిశోధన. అది సుప్రసిద్ధవైద్యులచేత పరిశీలించబడినది. కారణమ్యుగణితము (Specific Gravity) సమపరచని, ఇంజక్షనులు, పథ్యాలు, ఉపవాసము మొదలైనవి అవసరములేకుండా బహుకాలపు రోగమును నిర్మూలించును.
అన్నిచోట్లను మంచి రెటైలు షాపులవద్ద కొనగలరు.
DIAMELIN FOR DIABETES
లోకల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు: అప్పా అండ్ కో, యస్ప్లనేడ్, మద్రాసు.
అనేక విమర్శనములందు ఉచిత క్యాటలాగునకు దయచేసి మెటికను, పోస్టుకార్డు నెం. రిక్, డిస్ట్రిక్ బ్రాంచుకొనుడు.

జ్యోతిషము
రత్నాల ప్రాణ కవచములో యుండి పీడ్లకలిగించెడ గ్రహపీడలనే ఫలితములు ప్రాణి మార్పిక్షకుడుయో పంపుటకు రు 1/8/- పంపిన, శతం నెలవారీ రు 1/12/-.
పండిత శేషాచార్య [illegible], కాకినాడ.

గోప్పరకం గడియారాలు

రు 10 నుండి [illegible] గ్యారంటీ. క్రొమ యింకేసు [illegible] రు 15-8-0 [illegible] రు 16-8-0 [illegible] రు 18/- [illegible] రు 20/- [illegible] రు 25/- 4 జాయింట్సుల [illegible] 10 ఇంచుల [illegible] రు 27/- [illegible] రు 30/- పోస్టేజి అదనము 10/- [illegible] ఆర్డరుయిచ్చినవారికే జి. ఓ. పి. పంపబడును.
H. DAVID & CO. P.B. 1142a, CALCUTTA.

RANIPEN
RANIPEN
KALE'S SALES ASSOCIATION

మూడు ముళ్లూ

[కథ]

శ్రీ ఏల్చూరి విజయరాఘవరావు

మధ్యాహ్నపు కిమ్మటా వంపుకు తిరిగిన మబ్బు అంచుల్లో, రంగు, రంగుపై బొగడ నిర్దిష్టమైన్నట్లు మిలిమిలా మెరిసిపోతూ... జడికుప్పలు, ఇలభారలూ — పరిశ్వాసమాపుకంటాయి పరిపిల్లాళ్లు, కురిసి వలిసి నీలి నీలాకాశపుల్లల పడిపోతూంటే;

వాయుంత్రిల శాలల్లో దొర్లుతుంది... ఆలివ్ తోటలు మెరిసిపోతూ ముద్దకంద లూగుతూ పోతలూ... కొలం తీసికొంటూ పెట్టుగం చేసుకుంటూ కుప్పలుగుప్పలు; ఆకులు మధ్యం పేరు తేలాడుతూ మేమిలో, నాలా రభధనాన్నపుడ మాస్టిక్కులు ఇంగ్రిబ్రాన్సాహం కాళ్ళపాలే లయాడుతున్నాళ్ళ పేర్లు గంధ్రి నా తలచివుంటేను — ఏమీ పాలేరుకున్నట్లు గడ్డిదిని బయట్లేరా మనిషిల్లాంది! మాటాన్న మళ్ళీ యింటివాడ్నిగా చెయ్యడం వాళ్ళు సమ్మతి మే... పెళ్ళి మిటంలేదు మాణావిడిగా సూత్రం పెట్టిన్నట్లు, ఇర గ.వని యిన్నాళ్లేళ్ళ గ్రహించనేలా వాడు... అద్దంలాంటివుంటు పూలు, పచ్చాల యాని ప్రసన్నతాపుండ్రి, పొలంలా బోట్రా తడవకుండా సర్దుకుపోతూన్న మూడ్రెస్తుంత్రికాగుడ్డి. ఇంట్లో పెళ్లి అనేటప్పటికి బ్రహ్మప్రకాశమైంది. అరాటంఅరవైహాస్లా అందం అదా మూడు కీపాలా! ఏంచాయుకుని పెండ్లో పెళ్లి కివ్వాలో, వాళ్ళే అర్థంకాదు; మనవా డని అనుకుంటే కావాయరు.

అందులో యీమూళ్లపేరు ప్రధానాగా అంటేనే తలనొప్పి...'అన్నంతపని జరిగితీస్తుం' దని యెంత చెప్పినా 'పనేమిరా' అన్నాడు గాని వినిపించుకున్నాడా! ప్రాధ్యాన్ని రవ్వంత మెయుకు కొనుక్కుని జయ ప్రేమం. కాని ప్రేమ లేకలేదు; కారణ్మా పిక్కటిగూడు...తీగా అన్నకోడ్డు దా కొనక్కెట్టుటప్పటికి కాయుతుగు గడ్డలూలేదు... పోయి అస్వజ్ఞే అరగ్గ్రహించిందల! నలిపేంద్ర వాడు అన్నాడు వాణ్ణో, కాకుభాతో మేలు కొన్నా ఇమ్ముల్లోనే ప్రాధ్యాన్నిన ప్లేమిటే అన్న!

ఏమైనా అయింది యింటికిపోదాం పద మన్నా. 'ఉహు' తను పట్టిన కుందేలుకు మాడ్డే కాళ్లు... పెట్టుంటే పైబ్రష్టేషనుకి దారి పట్టించాడు.

అక్కణ్ణుంచి మూడున్నరమైళ్లు నడవాలి స్టేషన్‌కు కాళ్లీడ్చుకుంటూ...సరిగ్గా స్టేషన్ చేరేటప్పటికి అంతదూరంలో పొగ లక్ష్యించివాయి! కన్నీళ్ళే కక్కువ మాకు. నిన్నలో చక్క యభ్యాస్తానాని కొచ్చే దా కా ఆట్టే చూస్తూ నిలబడ్డాం కనక ని పోతూన్న పొగ ఇంజిన్ వైపు! మళ్లీ రాత్రి పదిన్నరదాకా పూగమ్యస్థానానికి ట్రైన్లూ రాళ్లూ ఏమీలేవు...స్టేషన్ హోటలయ్య రింత ప్రసాదం పెడితే నంజుకుని పదిన్నరదాకా పడుకుకుండాలిట!

ఆరికాలిమంటు పెత్తిక్కుతోంది నాకు. పీకటిబడితేమా దిక్కుంగాన! ఇవక్కు తిరిగి యిల్లన్నా చేరుకుంటే బాగుండిపోయ్యేది. ఏనీ పనివిప్పదు మరీను. ఈబాన రావడం మరీ ఆగడం!

నాపిరదాకా వచ్చి అందా మరిపించిందీ 'పోస్టుబుట్టా' పెంపాం చేసుకుని, పెండ్లో పెళ్లికూతురా' అని. ఎంత మేనబావఅయితే మట్టుకు చెప్పివనూలు వినుకోక్కర్రా?

ఒక్కటే, మందుకు పోవాలంటే చేయ వద్దనని. ఆవూరికి స్టేషన్‌నుంచి కాలిబాట వుంది. కొండప్రక్కగా మూడు 'గోవు' లంటే దూరంతూడా లేదు; అక్కణ్ణుంచి ఏకర్రబ్బండిలెక్కితే పట్టుకుంటే అంత పొద్దుక్కల్లా చేరుకోవచ్చు.

...చేసేపాపం కాయితే పోయేదేమి! నక్కలా ఎలో మాస్తూ అన్నాడు.

'ఏం. పాడబాగుపడ్డావేమ . . ఏంచేద్దాం?'

పేర్లన్నీ నాకు తేగాని ఇష్టమైనదం పేరిక్కి. చేతిక్రర నాస్కారం చూచుకుపైనా బాగాడు కదలడానికి తటపటాయిస్తూనే మనిషి పూర్తం నక్కు లేమాత్రం 'నాంత వాడు లేడు'లేరకం. . . నాకూ అంతుచూడా లాలే సంకల్పం గాపుంది. మచ్చుకున్న పద్దేను గాయి విపిలేస్తూ అన్నాను.

'కదుస్తావాళ్ళ?'

'ఓ. మహాదాజుగా'

పైన్నం చిక్కుతే సీమంతయుచ్చటగా— ఏమగంతే గంభీరంగా మాట్లాడడం మావాడి కలవాటే! లోకాన్నిరామాయణం రెబుహూ కదుస్తే మూడుతుంగ్లో జాలేయకపోతేనూ, అనిపించింది నాకూను.

ఏమాగా అన్నాను.

'ఏ పరు . . . ఇప్పవడాంకల్రోయ్ . . దయ్యాలుపూడా వుంటాయిస్మీ'

ఈదయ్యాలవిషయం నిజానికి నే నవ మలచుకోవడానికి ఆశేగా. కాకినుంచి కూడా వుంటూంటే ఆమ్మమ్మ గొంతుకగుదు పున్నా 'ఈ కొట్టుదానే వుంటారు. పెద్ద పుణ్యక్షేత్ర ప్రాంతాల్లో దయ్యాలకు కొదువుండదు — మాపనివాళ్ళు, కనిపిలాలనే కుతూహలం భయాన్ని మించి ద్యోతక నువ్వు తూంది కనక. . . ఏమారి ప్రాణాన్న పట్టా

[illegible] మరిపించేలా చెప్పడం మాఆవ్యక్తజ్ఞ, చెయుతూన్న కర్తాపాత్రత్వము జా కనగలం కొలా. ఆరోజు రాత్రి మనకుల్లో నాదుండ కం నుదివివుంటూ పని చేసకున్నా—

పరిపాటి కొరపోయిందా అప్పుడప్పుడు ఎవళ్ళకేనా సరదా. 'మాదాక్షి దడిపించేసు పదుగ్గుళకన్నా ముందినిమిషం మం కనిపి ఆప్పటినాప్పుడ్డేళ్ళమేమో!

'యీరిపిల్లిపిలాలు [illegible] ఏట్టు యిరా . . . అంతగా [illegible] అప్పు జేసుకుట్ట తిరుగుతాం... పనిగంటలబండి కింకా అవుత్యం వుందాయుస్తా...పదు'

ఇదుస్తున్నాం.

పీకటిపడిపోయే. [illegible] ఎండుపు ఇవరంగపుగుడ్లూ పదుమకున్న కొట్టుపీడల రూపుగుప్పుగుప్పుగా పెరిగిపోతోంది. రోడ్డు భాగాలుగా పేరుకున్న బురద అసహ్యంగా సూరు కట్టుకుంది. అంతకుముందుగా నాపై భాగాయాయి పరిశుద్ధిబట్లు అదేశాలని... అనికి అతకని అపామాల కాలి ఉమ్మల కాయాలు—వ్రాతంగా యా మనుకున్నాం... ఇంట్లో కాడిలసర్లుగా పోవడ్డువని పైత్యం కిట్టింది — ఆనలు మా అమ్మమ్మ చెప్పిన బాలు జ్ఞాపకం వుండినేవుంది.

'అయితే నీకు నమ్మకముంద . . టావా—' పాపాపోతూ అడిగాను మావాడు.

'ఏం చిట్టీ'

'ఆసంబంధిం'

'ఏ చెప్పలేం. కాకపోతే యాంది సర్దుకున్న వాడిలో యిలా టపుకుపడాం. అపుడుపంగిక ఇంది. మళ్లీ పరు గాకిపుపస్తాకు మారకు బ. [illegible] పెంపుడు పెత్తాం...'యిప్పుడేం మని మరిపిన్నట్లు ధైర్యంగా యిన్నాళ్లూ వుగుడున్నాడు. తీరా పెద్దమనిషి ఆదేప్పటికి కిడపైన సంబంధం దొరకడం పట్టిక్కింది. వీలుమాయకుని ఆమూడు మట్టిగా కావీయకపోతే 'పట్టు' 'పట్టు'మంటే పూడిపోయాయా సంబంధాలు!... మొత్తా వరి వీఅంత ఆపానిమాలా వుంది ఆయినా, ఓ మాగ్రి కిరిపోయే అనకూడా నుమస్తా కల్లు మన్న చెప్పేకట్టు జ్ఞాపకం—'

'ఒక్కటేగా దీన్లో — ఏం' అన్నట్టు పరిపరగా అడుగులు వేస్తూ గొక్కా సన్నగ మన్నాడు మావాడు.

'అదేగా వాకూ వున్నధిగం...అయినా మాగిన్నాళ్లకు అందం దేంగ పెయ్యుగునో— మే మంతా మన్మథులమై మండిస్తున్నాం గదన! — 'దయ్యం'లా జుట్టూ వాడూ, నెమ్మ అనిపిరయ్యగాడి ఇలా అయిందం టాళ్ళు...నిజేపంలాంటి పిల్లం'

ఇవ్వాళ్ళ యీ'దయ్యం' పుపమానం నన్ను వదలడంలేదు. కళ్ళెంగాలింగో...మావాడూ 'పట్టా' 'పట్టి' అనూ చేసి వింటం వాకూ విని గుంతకేంది. మెల్లగా అడిగాను

'నిజంగా దయ్యాలంటూవుంటూ యంటూ వుంటా!'

ఏదో చెప్పకపోతే విన్న వాకూ, ఆపిగిన బాటికి త్రిప్తి వుండదు—

'ఏ విషయోమా. మున్న రామయ్యగా నమ్మాయిసంగ వేమిటంటాలే ... ఎన్నాళ్ళో వాడిపినతండ్రి పోవడ మేమిటో, ఆవాడు వాకిగాంతునివాడ కూడ్చుని పిట్టల్లే కుక్కకు కుక్కొ 'నా పెళ్లా న్నన్యాయం చేశావ్... నాయిబ్బుకలుపుకున్నావ్...' అని మెలుగా వాళ్ళేట్టు అడగడ మేమిటో స్వతంత్రిని పట్టుకుని!—మాచకుండేమోగాని మాదిం తర్వాత నేనూ సమర్థించుకోలేకపోయి జాలుపడా—'

అప్పటికప్పుడే వాటాపూరం పాగిడచ్చిన ట్లుంది. రాళ్లగుట్ట దాటి మూడుపర్లాంగులన్నా కనిపిస్తుంటాం...

గోపాపురం రెడ్డిటు. పడ్డ ఒ బండి కిట్టు కొను పోతున్నాడు. ఎక్కుపడ్డాడు.

'కాబూ... ఏమట్టుకి?'

'తెచ్చుకోవేళాయే'

'ఏమూ...'

'పోతున్నాం. పదవరి కొండప్రక్కగా కాలిబాటని దగ్గరకగూ బండ్లు దొరకను'

'ఓహో. ఇటు పోన్న చేల్లప్రక్కగా మరి దగ్గర. అటు పోతే తెల్లవార్లూ జాగారం పెయ్యాలి'

'పీథాగా వుంటుందిగదూ...'

'ఛీఛ్ఛా'

కొంపగ్గిన్నప్రోపక్కన్ అతను పోతున్నాను పెద్దఅంగలు వేసుకుంటూ, పదికడాల దూరం పోనేపరికి మళ్లీ పిలుద్దాం అనిపించింది. 'పోన్న చేల్లప్రక్కగా బాట మగ్గ ఎక్కడా చిలి అవస్థపెట్టుగదా!' అతనేలేదు దూరంలో వున్న కొనవేళ్ళేవాణ్ణే. అప్పటి కప్పుడే అతను చరచరా సాగిపోయినాడు.

మూయిద్దరికి పొందరగానే వుంది బండి చిక్కించుకో వాలని. ముక్కుకుసూటిగా కదు [illegible] రాకపోతుంటా... దగ్గరదగ్గర్నే పోవడం పుచితం అనుకున్నాం. మేం ఆలోచిస్తూ మాటుపన్న అనుకులుమాదా పరిస్థా అక్కడ [illegible] ఆదినాయి. ఆలేమీ మాటూ.

'ఏం రా నేవుడిలా పిడెక్కం'

'కవ్వడ్డో దయ్యమో — వాడికి మనవూ బ్రాగే కన్పించివుంటాం..రాళ్ళపోయేమార్గం ఏమ్మూరా అడుగుతుంటి నూరపడాం!— అయితే ఆదరి కాకుంటే యిందరే...'

'అంతేలే'

ఘట్టిగా మాట్లాడితే 'కాదు మనవాళ్ళే' అన్నా ఏకీభవిస్తాడు నాయాడు. అంతగా దప్పబడేవ ట్లుంది.

అయినచెప్పినబాటే. కాదుంటే కాదు కాదు. పాలంగట్టు. ఇకుకులుగకుకులుగా వున్నా కాలు జారకుండా నడవను ఆగాడ్డం వుంది. సైదుగాలి చల్లగా వీస్తుంటే పూర్వపుపంభామణ మళ్లీ ఎత్తుకున్నాం— నల్లటిపేగులు మధ్యగా లేలి పొలాలు మబ్బు కుంటున్నాయి. రెండుగంగాలు యిక్కడా మింగాకుమిలుకున మెరిసినప్పుడే...

'అయితే ఆ రామయ్యగారబ్బాయికి గాలిచేట్టే అంటావూ...'

'అనకతప్పదు' అన్నాను మెరిసిన మబ్బు ఫలకెల్లుపులో దృష్టిసారిస్తూ — కలకట్టింది మాయమైపోతతిధియంగేసింది. కళ్లు పెదరలేదు కళ్ళా—గుండంతా ఏగో ప్రెల్లుబిబ్బలుగా బారి పట్టిన ట్లున్నాయి ... పరకాయిస్తూ ఉన్నా.

'ఏంగోలోయ్.... జారితప్పలేగుగదా.... అంటా'

ఫుట్టగో కన్ను పొడు యపన్నట్లు పడిక్కిపడ్డాడు మావాడు. ప్రేమంగా అనుపడేస్తూ వాడు దగ్గరగా జరిగాడు.

'మర్యే ఏమిటి'

'గుండంతా పట్టి దిబ్బలా వున్నాయి. యిప్పుడా యిని తిరుల్లాయిరి అమ్మమ్మ చెప్పేశేరే!'

'—కొంపమునిగిందిరోయ్.....కొట్టేరు దిబ్బలేమో దయ్యాలకు ప్రతీకి...యిక మనకు పుళ్ళ'

'వాగకోయ్ దవటా — యిక్కడేం కొట్టేరు దిబ్బలూ మెరుపులో అధికమవుతున్నాయి.వాకకుకిపోవా కురవ్వ్యుత్పాలు ఎగ్గ స్పటికంలా ప్రకాశిస్తున్న మెరుపులో ప్రతిదీ నీడుగానే వుంటి యుంటు...ముందు కు పాగగలుమున్న వమ్మకం వాడూ నన్న నీలిని...ప్రయాణం పొడుసవా యిదే వి పన్నాళ్ళే...ఏదో కారణం వుండితీరాలి!!

మరీ దగ్గరగా దొరికి కెవిలో గొణిగాడు మావాడు

'కారేయ్! అవనే అయింది'

'ఇవక్కి పోదా మంటావా'

'పనకవిసుక్కునాలాలి. ఆలస్యమా ఎవరో తెలుసూ...అబ్బ! భయంవేస్తుంది కదా! గ్రహంచుకున్నా మాటా నీ ధ్యేయం. 'మమ్మల్ని బుట్టలో వేసుకోవడానికి ఏ నిశాచరుడ్డో పన్నినవన్నాగం యిదని'

'అయితే వాడు చెప్పినదారిని రాకుండా వుండాల్సింది'

'అంటే... కాలిఅడుగులూ యిటేతిరిగి నాయి చూశావూ...'

'ఏ మంటూ కినుకరాళ్ళన్నని. ముందుకు పోయ్యేట్టుగా పోయేనాన. అర్ధరాత్రి.పూరూ పల్లే కాని వ్యూహంలో చిక్కిన ట్టయింది మాపని...మరీ అప్పటి ఆ.ఆకాశాన్ని చూచి నప్పుడల్లా స్మశానంకన్నా అదహ్యం వేస్తున్నది.

'పెళ్ళిలేకున్నా మనిరి యిల్లుపోలేమార్గ మాడు బాబూ'

'అని మా నాన్నా నీలాపోయిన గొంతుక!

ఏమీ తోచక గట్టునే కూర్చున్నాం ఒకర్నొకరు చొప్పుకుంటూ...

'పుల్లేవ్..పెయ్యిరూపాయిలూ పోటు వుంటుందంటావా'

మాటలు మార్చుతూంటే మావాడికిది అర్థ మైంది. తెలుపుకుంటే మరింతభయం మరీ నన్నాచిమయం ప్లేటుతిప్పాడు. ఆ స్థితిలో వున్న నాకు అదేవుచితం అనిపించింది...

—దూరంగా కోడికూతలు విన్పించి నాయి.శిరరాత్రిన్నా కా వాకోజా. రాత్రం. కాసిద్ర వాన్లే. గంపంతలీకటి కెత్తిన చేసు కుని బ్రతుకు జీవుడా అంటూ పనకుక్క పర్యాం...మళ్ళీ కొండప్రక్క బాట అం టుకునేప్పటికి తెల్లవారింది. గోపాపురం చేరుకునేప్పటికి గొడ్డాను విడిచారు. ఏమస్తా పి సాయిబుగడ్డం పట్టుకుని సుర్రబ్బుండీవాడ పాగేరాం మాణిచాల్సి... ఒకరూపాయి ఆదవంగా పుచ్చుకుని రాగూపోతూ వస్తా న్నాడు వాడు.

పూర చేతిప్పటికి భోజనాలచేశాయింది. కొంపం కాస్తూ కదుకుని మళ్లీ మనిష డెక్కేప్పటికి మాలకాకా కొట్టుకలాడినాయి మూర్ప్రాణాలు. రాత్రి కగంతా ఆ వూర్లో పడుగుపోన్నా వెనుకే అంత కొట్టు. ప్రొద్దుక్కే సుర్రబ్బండీ కట్టించుకుని బయ్యాలే రా మన్నాం.

ఆపాయాశ్రమం కరణంగారు చెప్పంపిం చారు పెళ్లినూళలకి వచ్చా మని...

'పంతులూ కాస్తు! కడుక్కో—అయ్యన్న మూ...'

ముందు నన్నూ, తర్వాత మావాణ్ణీ పగో రవంగా అర్థాపించారు. పిల్లని చూచాం. నచ్చటగానే వుంది. పరే. పెళ్లు వస్తాను న్నాం. పోపాయ్యేముందు వా రడిగిం దొకటే ప్రశ్న.

'ఏవరితాలూకు'

'సుబ్బాస్తా కల్లయ్య—'

'ఇప్పుడు బ్రాయిస్తా మన్నారు.'

సర్లిగా మూడోనాటికి వుత్తరం వచ్చింది సంబంధం భాయపరచుకున్నట్టూ, రాబోయే మూడోనెల లగ్నానికి నెలి అని—

పొట్లు పెరిగినంతే సంతోషం చేసింది మా మాకికి. నవ్వుతూ అన్నాడు.

'ఒకేయ్...యిదంతా ఆ ఆపామా ఎవరి త్యాగం నంటూనారా... కొన్ని దయ్యాలు ధ్యుసూగా యిస్తాయిలు.'

మోళవనా అన్నాను 'ఏమిటం'

ఓహాడు అమ్మమ్మ, పనికాగు ఊరా 'అమ్మమ్మా! నేల ప్రక్కగా పోతే కొట్టేసు దిబ్బలు తెస్తుంటా!'

"కొట్టేరూ లేవు గడ్డలూ లేవు. మనకు చీకటిలో ఎటు పోయినాగో. పూరికుం దర గడ్డివాములుమాత్రం వున్నాయి — ఆ దరవ పోతే కన్పించినాయేమో!'

మా తెలివికి చేసే నవ్వుకున్నా. పూరా ముందరికాకా వచ్చి చెవక్కు తిరిగా మన్న మాట! నవ్వాంట! పిడికిలిగుం! ఆవాడే పిల్ల నిచ్చే అయిన మాయింటి కొచ్చాడు. బజారెళ్లిన వాణ్ణాల్లో పిలిచిద్దా మని అను కూస్తున్నా.

'ఏమండీ— యీరూ- జోరూ- నూరు మీయిద్దరూ సీతారాముల్లా నచ్చారండీ!' అన్నాడు నన్ను చూస్తూ మాటల సందర్భం లో!! తేలింది విషయం. పెళ్లికూతురు నే నమనుకున్నారన్నే వుం దా వాడు!

మా యింటికి రాగానే అన్నా

'నన్నే జన్మలోనన్నా దయ్యా న్నేపన్న [illegible] సమర్థుడో. అబాకా నీ కా మూడు ముళ్ల రాత లేదు!'

చదరంగము

రైలో పెజ్ ప్రణాళిక

శ్రీ భట్లపెనుమర్తి రామకృష్ణారావు

రైలోపెజ్ అన్నది ఒక స్పానిష్ క్రీడ. ఇది ప్రచారకుని పేరు. ఈయన 16 వ శతాబ్దపువాడు. అకాలపు ఆటగాళ్లలో చేరుప్రఖ్యాతులు గాంచినవాడు.1561 సం॥ రంలో సదరంగంమీద ఒకపుస్తకం వ్రాసి దాన్ని రచించాడు. పైలోపెజ్ ప్రణాళిక యీయన పేరుమీదుగా వచ్చింది. నిజానికి ఈయన కనిపెట్టిందే కాదుట యీ ఆట. 15 వ శతాబ్దంలోనే యీ ఆట అనేకులలో వున్నదట. అయితే కనిపెట్టినవారి పేరు దుర్వకికి తెలియదు. పైలోపెజ్ పేరుతోనే ప్రచారమై అయిపోతూంది.

దీని మొదటి యెత్తులు:

1. బ. రా 4	బ. రా 4
2. న. రా 3	న. మ 3
3. శ. మ 5	

రాజుబంటుకు కాపుగా బేరిపెట్టాన్ని కళటులో నంపేటే, రాజుబంటుకు న్నుంటో నంపకుండానే ఉద్దేశంతో ప్రారంభించాలి వుండవలసివస్తుంది. కాని అది ప్రయోజనకరం కాదని కొద్దిగా అల్లుకోవడం తెలిసినవారు. ఇదివరకు ఆటలు కొన్నిటి నీక్రింది విధిస్తాను.

1. బ. రా 4.	బ. రా 4
2. న. రా 3.	న. మ 3
3. శ. న 5	న. శ 3
4. 0—0	
5. ఏ. రా 1 ...	న మ 3
6. న. శ 3	న × శ.
7. న × బ.	

ఇక్కడ ఒక చిన్న గమ్మత్తు గమనించదగినదుంది. తుపరిస్థితిలో నల్లసుర్రం దేనో తెల్లసుర్రంమీద చెయిసేసినా ముప్పుతాటి ల్లుతుంది. చూడండి:

7.	న × మ. న.
8. న × న +	శ. రా 3
9. న × శ.	న × న.
10. న. న 6†	మ. రా 2
11. న × మ	బాధపాటిగా.

లేక:

7.	న × రా 2. అయితే,
8. ఏ × న†	శ. రా 2
9. న × మ 5	0—0
10. న × శ 4†	రా. ఏ 1
11. మ. ఏ. 5	

(ప్రత్యేకంగా ఆట కట్టిస్తానని జెవిలం పుతో బ × బ × కట్టిరా)

11.	బ. రా న 8
12. మ. న 5	బ. మ 8
13. ఏ. రా 5 6	బ × ఏ
14 మ. 7 6†	ఆబర్టట్టు.

ఈ పైకూర్చుల లాస్కర్ అనే ఆట గాను పాటించినవని.

ప్రస్తుతపుటాగాళ్లు ఎక్కువ ప్రయోగాలకి దగకుండా ఆడేపద్ధతి:

1. బ. రా 4	బ. రా 4
2. న. రా 3	న. మ 3
3. శ. న 5	న. మ 3
4. 0—0	బ. మ. న 3
5. శ. న 4	బ. మ. న 4
6. శ. న 3	శ. రా 2 (నిదానం)
	లేక
	శ. శ 4 (కొంచెం యత్నకైనది)
7. బ. శ 3	0—0
8. బ. మ 4	

ఒకళ్ళోకరంలో ఆడిన యీ ఆటలో నల్లబలం ఆడిన మళ్లీపుటాకి త్రిల్లి యర్థి బలాబలి నర్మింది. ఆటపాగినకొద్దీ అందిపైయెత్తులు పడ్డాయి.

పైలోపెజ్

నల్లబట్ట (తెలుపు)	పట్టాకు (నలుపు)
1. బ. రా 4	బ. రా 4
2. న. రా 3	న. మ 3
3. శ. న 5	న. శ 3
4. బ. మ 3	

12.వ పుస్తకలోకం పైజాం పత్రికలో ప్రచురింపబడుతుంది.

FREE
Start independent and paying business of your own with little capital, valuable literature free. 9 (2-79)
Monthly Suraj No. 8, Lahore.

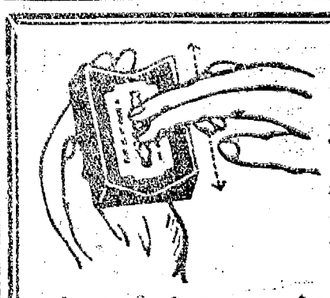

వాడి నిత్యకవ్యజ్ఞ పాకచేయకుడు
రీగల్ వండర్ స్టోర్
వైద్య పరుమ పెట్టెలలో ప్రత్యేకం యింకా కొన్ని నుంచి రాలకు పనికివచ్చును.
మీ దగ్గరవద్ద అడగండి లేదా నమూనా రాయిక్ రు. 1/ యి పోస్టేజి అర్థరు గాని మనియార్డరు ద్వారా గాని పంపుతూ మూడు ప్రాంతాలకు.
రీగల్ డోజిన్స్, అర్నిపోడ్డు, నెల్లూరు. (నార్త్ ఆర్కాట్.)

వేనవి కాలమున
గోల్డన్ చందనపు సబ్బు
గొప్ప గొప్పవారిచే వాడబడుచున్నది
స్వచ్ఛమయిన చందనపు నైలముతో శాస్త్రీయముగా తయారుచేయబడినది.
బెంగాల్ కెమికల్సువారి ప్రాడక్టు.
ఏజెంట్లు:—ఎస్. దేశాయి గొండర్ అండ్ కో., 41, బందరువీధి, మద్రాసు.

వసుమతి కన్నయ్యచెట్టి అండ్ సన్. టెలిఫోన్. 4025. తంకిలిలుసు GOLDWORKS
నీమ నీమలములు సవరం బంగారు ఆభరణములు నీమపెండి నామూనులు ...

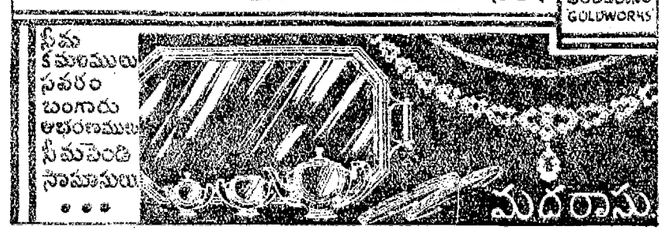

మదరాసు.

టోష్ "టీ" రుచి నాలుకకే తెలియును.
A.TOSH & SONS: CALCUTTA

Printed & Published by S. Sambhu Prasad, at Andhra Patrika Press, No. 7, Thambu Chetty Street, G. T., Madras